

РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ: СТРУКТУРА ФОРМУВАННЯ

Поняття ресурсного потенціалу широко розглядається в економічній науці. Сьогодні існує кілька підходів до його розуміння. Ресурсний потенціал розуміємо як сукупність технічних, технологічних, енергетичних, інформаційних, інноваційних, інвестиційних та трудових ресурсів підприємства.

Сутність досліджуваного поняття дозволяє говорити про ресурсний потенціал підприємства як один із провідних чинників його розвитку. При цьому слід пам'ятати, що не лише матеріальні, а й нематеріальні ресурси визначають можливості агропромислового комплексу та надають суттєвий вплив на ефективність його функціонування.

Ядром ресурсного потенціалу будь-якого підприємства є його кадровий склад. Запитання, пов'язані з вивченням людського капіталу, розглядають як вітчизняні, і зарубіжні дослідники [1-2].

Під людським капіталом пропонуємо розуміти складний синтетичний фактор, що включає сукупність соціально-економічних, психологічних та інших параметрів людських ресурсів: рівень освіти, стресостійкість, когнітивні та творчі здібності, виробничий досвід, ступінь свободи, управлінські та підприємницькі здібності, менталітет, рівень культури, якість праці, стан здоров'я, адаптивні якості, здатність до самоорганізації [3].

Ще однією складовою ресурсного потенціалу підприємства є його технічна оснащеність. У разі всебічної модернізації агропромислового комплексу технічне переоснащення підприємств потребує значних фінансових вливань. Власних коштів у виробників, як правило, недостатньо. Можливості ж залучення зовнішніх довгострокові інвестиції для більшості підприємств обмежені. Придбання нової техніки ускладнюється її високою вартістю та тривалою окупністю. Особливо складна ситуація складається на малих підприємствах. Техніка має високий ступінь зносу, вимагає великих вкладень у ремонт. Це зумовлює її малу продуктивність та ефективність.

Оцінку технічного потенціалу підприємства проводять з урахуванням технологічних, економічних та екологічних характеристик машин та устаткування. Враховуються технічні характеристики машин та наявність фахівців, здатних працювати на них.

Слід зазначити, що ресурсний потенціал є синтетичним показником. Окремо взяті якісні та кількісні розрахунки ефективності підприємства не інформативні та не дають можливості виробити план його розвитку на довгострокову перспективу. Лише облік усіх елементів ресурсного потенціалу у їх взаємозв'язку дозволить прорахувати всі доходи та ризики у короткостроковому та довгостроковому періодах. Цей підхід застосуємо як до агропромислового комплексу регіону, так і до окремо взятого підприємства.

Ще одним важливим аспектом є взаємозв'язок всіх компонентів ресурсного потенціалу. Для того, щоб підприємство успішно функціонувало, а його ресурси були максимально введені в обіг, необхідно особливу увагу приділити механізмам управління [4].

Важливим вектором управлінської політики має бути прогнозування короткострокових та довгострокових результатів діяльності підприємства, визначення оптимальних пропорцій задіяних та потенційних ресурсів. З іншого боку, управлінський апарат є одним із структурних компонентів ресурсного потенціалу підприємства.

Управлінський апарат виступає одним із провідних елементів ресурсного потенціалу підприємства: від грамотно продуманих та своєчасно прийнятих управлінських рішень

залежить та економічна рентабельність підприємства, і кадровий потенціал, та наявність чіткого плану розвитку з урахуванням всіх вигод та ризиків.

Ефективність та сталий розвиток підприємств залежить не стільки від наявності та стану їх ресурсного забезпечення, скільки від їх стану, залучення у виробництво та динаміки оновлення. Ресурсний потенціал виступає головною матеріальною основою будь-якого підприємства, і від його стану залежить як якість та вартість виробленої продукції, так і рівень розвитку конкретної території. Ресурсне забезпечення кожного окремо взятого підприємства визначає ресурсне забезпечення комплексу держави загалом.

Заходи, які сприятимуть ефективній реалізації ресурсного потенціалу сталого розвитку підприємств в умовах сучасного суспільства:

1) стратегія економічного розвитку країни та національна технологічна ініціатива повинні виступати ключовими орієнтирами формування ресурсного потенціалу підприємства;

2) постійний системний моніторинг потреб суспільства та держави та можливостей кожного окремо взятого підприємства з метою ефективного використання вже існуючих та впровадження в обіг нових ресурсів;

3) максимальне використання інструментів політичного, економічного та соціального прогнозування для своєчасного оновлення та коригування задіяних та пасивних ресурсів;

4) популяризація системи безперервної освіти як ресурсу формування фахівців, які відповідають викликам часу та виступають компетентними на світовому рівні;

5) організація цілеспрямованої роботи щодо забезпечення об'єктів соціальної інфраструктури, що особливо актуально для сталого розвитку сільських територій та формування ресурсного потенціалу підприємств;

6) формування позитивного образу території в очах молоді з визначенням перспектив її розвитку та ролі у житті держави.

Сталий розвиток підприємств визначається багатьма факторами, ресурсний потенціал – лише один з них. Проте грамотне розпорядження ресурсами є запорукою успішного функціонування підприємства.

Перелік посилань:

1. Гриньова В.М., Салун М.М. Оптимізація вартості складових ресурсного потенціалу підприємства :монографія. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019.236 с. (С. 112).
2. Шаманська О.І. Основні напрямки підвищення ефективності управління ресурс-ним потенціалом підприємства. Актуальні проблеми економіки. 2022. Вип. №6(132). URL: www.irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe?
3. Brunori G., Branca G., Cembalo L., D'Haese M., Dries L. Agricultural and food economics: the challenge of sustainability // Agricultural and Food Economics. 2020. Vol. 8.
4. Gennaro B. C. de, Forleo M. B. Sustainability perspectives in agricultural economics research and policy agenda // Agricultural and Food Economics. 2019. Vol. 7.